

Helena Ottawowa

Polecana/Omawiana książka:

- [1] **Zofia Ottawa-Rogalska: Lwy spod ratusza słuchają muzyki. Ossolineum, Wrocław, Warszawa, 1987.**
  - [2] **Michał Piekarski: Książka Muzyka we Lwowie. Od Mozarta do Majerskiego. Kompozytorzy, muzycy, instytucje¹, Wydawnictwo Akademickie SEDNO. 2018.**
-
-

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek nr: 188
Podseria: artystki, pianistki, kompozytorki
Podseria: związane ze Lwowem

Ten LEW jest umieszczony na okładce polecanej książki

Bohaterką tego odcinka naszej serii jest Pani Profesor **Helena Ottawowa** - urodzona 16 lutego 1874r. we Lwowie, która zmarła dnia 16 sierpnia 1948r. w Krakowie. Urodziła się w zaborze austriackim, przeżyła dwie wojny światowe. Była polską pianistką oraz pedagożką w wielu uczelniach muzycznych. Czy ktoś z czytelników zna naszą

---

¹ Publikacja została wydana przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP we Lwowie. Była podstawą odc. 147 – naszej serii.

HEROINĘ???

Polecana książkę [1] wydano 36 lat temu, to strasznie dawno!!! Książkę napisała Jej córka, a nie było prawie w ogóle takich książek w naszej serii (oprócz tych z odc. 40 oraz 176). Zawsze wkłada się całe serce w takie dzieło. Warto się zapoznać i z książką, i z życiorysem naszej Bohaterki. Publikację wydało OSSOLINEUM, które ze Lwowa przeniesiono do Wrocławia po II wojnie światowej. To wydawnictwo jest „z najwyższej półki” tzn. odznacza się starannością wydań, opracowań edytorskich, często bogatym zestawem przypisów historycznych i biograficznych. Ta praca liczy 156 stron, na format małego zeszytu szkolnego, okładki są miękkie, kartki są przyklejone do okładki. Papier dość gruby, lekko pożółkł po 36 latach stania książki na bibliotecznej półce, wydaje się iż była rzadko czytana. Numery stron umieszczono na marginesach, ok. 5 cm od góry strony, co wtedy i nadal jest nietypowe. Na końcu mamy Bibliografię, dość ubogą – bo dopiero ostatnio więcej pisano o muzyce we Lwowie!!! Jest też skorowidz nazwisk – setki z odniesieniem do właściwych stron. Książkę podzielono na dwie części: I – wspomnienia oraz II – ogólne wiadomości o muzyce we Lwowie, której słuchają tytułowe lwy.

Ostatnio pojawiła się na rynku praca [2], gdzie szeroko opisano historię lwowskich instytucji oraz zestawiono biogramy dziesiątek ludzi związanych ze szkolnictwem oraz teatrami, kabaretami i koncertami. W przypadku [1] tytuł części 2 jest: „Muzyka we Lwowie w ramach życia artystycznego mojej matki”. Między innymi - sale koncertowe: Filharmonia Lwowska², Opera i operetka³, Zespoły kameralne polskie i zagraniczne, Chóry lwowskie, a także historia występów, recitali, a także sytuacji gdy nasza Heroina towarzyszyła (podgrywała) na fortepianie innym artystom. Ta ostatnia aktywność jest bardzo szlachetna, trzeba się napracować, a laury zwykle zbiera główny wykonawca. Osobny podrozdział zatytułowano „Konserwatorium muzyczne” – gdzie zajęcia prowadziła nasz Bohaterka. To jakby mała encyklopedia – stąd w skorowidzu setki nazwisk – kogo to interesuje musi sam sięgnąć do obu polecanych książek.

Na stronach 63-64 autorka zestawiała listę kilkudziesięciu najwybitniejszych uczniów Maestry z lat 1919-1939, z zatem z okresu II Rzeczypospolitej, a także z epoki Jej własnej

---

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Lwowska_Filharmonia_Obwodowa; o filharmonii.

³ <https://www.kawiarniany.pl/2023/04/03/opera-lwowska/>; na portalu „Kawiarniany” – trochę przeplatane reklamami – jest ciekawa historia instytucji oraz budynków!!!

szoły muzycznej, np.: Tadeusz Jarecki⁴ – kompozytor, od 1946r. w Nowym Jorku, wykładowca w Columbia University, Irena Kozłowska-Stawowczyk⁵ - później Profesor Akademii Muzycznej w Katowicach, Helena Kijeńska-Dobkiewiczowa⁶ i wielu innych. **Najstynniejsi Jej wychowankowie to Tadeusz Sygietyński⁷, Stanisław Skrowaczewski⁸.** Ten pierwszy jest być może powszechnie znany, bo wraz z żoną zainicjowali i prowadzili słynny zespół „MAZOWSZE”. Wielu ma hasła w zasobach Internetu (!!!) – warto poklikać.

secure | avip.pl/avip-grupa/artysty-orkiestry/orkiestry-symfoniczne/orkiestra-filharmonii-lwowskiej/

Maps YouTube Maps ear

AVIP Grupa Festiwale AVIP Edukacja AVIP Serwis

O nas Aktualności Współpraca Lista artystów

AVIP Group

Wybierz Program **Artyści - Orkiestry** Koncerty Galowe-Show

AVIP Grupa > Artyści - Orkiestry > Orkiestry Symfoniczne > Orkiestra Filharmonii Lwowskiej

Biografia

Historia tej unikalnej orkiestry powiązana jest się z imionami wybitnych postaci kultury muzycznej, takimi jak Gustav Mahler, Richard Strauss, Ruggero Leoncavallo, którzy w różnych okresach z nią współpracowali.

[więcej...](#)

Warto kliknąć na portal AVIP – historyczna sala filharmonii we Lwowie

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Jarecki; o postaci.

⁵ https://leksykonkresowian.institutslaski.pl/index.php/Irena_Koz%C5%82owska-Stawowczyk; długi życiorys na stronie „Kresowianie na Śląsku”.

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Helena_Kije%C5%84ska-Dobkiewiczowa; profesor Akademii Muzycznej w Łodzi.

⁷ https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Sygiety%C5%84ski; o twórcy MAZOWSZA.

⁸ https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Skrowaczewski; w Wikipedii wymienieni są jego inni profesorowie muzyki. Słynny dyrygent.

Nasza Heroina kształciła się w Konserwatorium Lwowskim pod kierunkiem Henryka Melcera⁹. **Lwów wtedy był stolicą prowincji** w Cesarstwie/Imperium Austro-węgierskim - GALICJI. Ten zaborca dawał jednak pewne swobody obywatelom wszelkich narodowości, w tym Polakom. Ona założyła i w latach 1902-1914 prowadziła prywatną szkołę muzyczną we Lwowie, pod nazwą **Instytut Muzyczny Heleny Ottawowej** (zdjęcia nr 9 oraz 10: plakat oraz budynek) gwarantującą wysoki poziom nauczania. Jej absolwentką była m.in. Jadwiga Szajna-Lewandowska¹⁰, która prowadziła działalność m.in. jako kompozytorka muzyki poważnej, nagrodzona za to wielokrotnie.

W książce opisano historię tejże szkoły – odkupionej od poprzedniej właścicielki, razem „z koncesją” – bo zaborca limitował szkoły!!! Generalnie w książce [1] zamieszczono dziesiątki zdjęć – pisze przecież córka Bohaterki, a zatem są portrety rodzinne, ona z Mamą (zdjęcie nr 4 z 1894r.), muzycy, chóry, plakaty z imprez muzycznych, reklamowe i koncertów Maestry – wszystkie czarno-białe. Niestety mąż Pani Heleny umarł, gdy autorka była malutkim dzieckiem, nie pamięta więc swojego taty. Naszą Bohaterkę w Jej dzieciństwie nazywano Helcią (Feigel). Pochodziła z rodziny żydowskiej – zdjęcie z 1880r. nr 3 – „Helcia Feiglówna” – bo taka wtedy była maniera. Język książki jest też lekko archaiczny, niezwykle piękny, eseście wydaje się, że książkę napisano do szuflady zaraz po wojnie i długo czekała do 1987 roku na wydanie, informacje o postaciach zwykle kończą się w latach 50-tych. Córka podaje iż w 1901r. – Mama wyjechała na pół roku do Paryża jako korepetytorka i towarzysząca znanej lwowskiej śpiewaczki Marii Lange; późniejszej żony ambasadora Alfreda Wysockiego. „Przeżyła niezapomniane chwile w kołach polskiej emigracji, na zebraniach u Władysława Mickiewicza i pani Góreckiej”. Zapewne doszlifowała swój francuski. Zatem polskość była dla Niej ważna, nie „zachłystnęła” się Zachodem.

Zdjęcia 28-29 afisze z koncertów uczniów prof. Heleny Ottawowej – z 1933 roku. Grano Mozarta, Chopina, Liszta, Rachmaninowa, Debussy’ego, Mendelсона, Melcera. Tu pojawiają się nazwiska dalszych uczniów – nie wymienionych powyżej – część z nich była Żydami i niestety zostali zamordowani przez Hitlerowców w czasach Holokaustu.

---

⁹ <https://culture.pl/pl/tworca/henryk-melcer-szczawinski>; o kompozytorze i pedagogu.
https://pwm.com.pl/en/kompozytorzy_i_autorzy/592/henryk-melcer/index.html; po angielsku.

¹⁰ <https://polskiekompozytorki.pl/project/szajna-lewandowska-jadwiga/>; o uczennicy naszej MAESTRY.

Książek w serii nie streszcza się, ale tę szczególnie warto przeczytać, gdyż dotyczy zapomnianej postaci i lekko zapomnianego świata. Jest on ostatnio przypominany przez pana prof. Stanisława Nicieję z Opola poprzez serię „Kresowa Atlantyda”¹¹. Wstęp do omawianej książki napisał dziennikarz muzyczny Wojciech Dzeduszycki z Wrocławia (poprzednio z Kresów) – postać lekko kontrowersyjna, ale eseista bardzo go lubił. Kiedyś wręcz celebryta. Napisał on takie zdanie o Maestrze: **„Pozostała wielkością prowincjonalną...”**. Może było przykro córce, ale nie zastosowała ani cenzury, ani nie zmusiła go do skreślenia tego zdania. Dalej Dzeduszycki trochę to uzasadnia, a trochę się wycofuje. Po pierwsze: Artystka nie koncertowała po Europie, nie jeździła na tournée – może też dlatego iż była samotną matką (dopisek eseisty). Pracowała jak tytan, niezwykle aktywnie organizacyjnie i koncertowo. Całe życie poświęciła miastu Lwów – które „nigdy nie było miastem prowincjonalnym” jak dodaje autor Wstępu. Eseista należał do Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Wschodnich (oddział w Bydgoszczy) – dla niego sprawa jest oczywista...

W 1910r. odbył się we Lwowie „I Zjazd Muzyków Polskich”¹². Nasza Heroina uczestniczyła w tym wydarzeniu, a szczególne wrażenie wywarło na uczestnikach przemówienie **Ignacego Jana Paderewskiego**, który był wspaniałym pianistą, patriotą i działaczem niepodległościowym. Było to prestiżowe dla Lwowa. Zapewne dumni byli i pedagodzy i ich wychowankowie. Znamienici uczniowie świadczą o wielkości mistrza (maestry)... Polska odzyskała niepodległość w 1918 roku, a Lwów stał się między innymi **centrum nauki i sztuki**. Tu wykształcił się Stanisław Ulam – członek tzw. Lwowskiej Szkoły Matematycznej – potem pracownik programu bomby atomowej w USA! „Lwowska Szkoła Matematyczna”¹³ – jest jednak powszechnie znana – a „LWOWSKA SZKOŁA MUZYCZNA” nie, warto sobie uświadomić iż taka istniała.

W okresie II Rzeczypospolitej od 1921 do 1939 nasza Heroina była **profesorem fortepianu** w Konserwatorium **Polskiego Towarzystwa Muzycznego** we Lwowie. Jako solistka występowała w koncertach PTM. Mamy rozdział „Otoczenie i przyjaciele” –

---

¹¹ <https://kresowaatlantyda.pl/>; seria ma własną stronę – wyszło XIX tomów drukiem!! Nicieja – tytan pracy, „przyłatany” kresowiak.

¹² <https://kurierygalicyski.com/lww-w-roku-chopinowskim-1910/>; warto kliknąć i przeczytać wiele ciekawych informacji.

¹³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Lwowska_szko%C5%82a_matematyczna; wiadomości w Wikipedii.

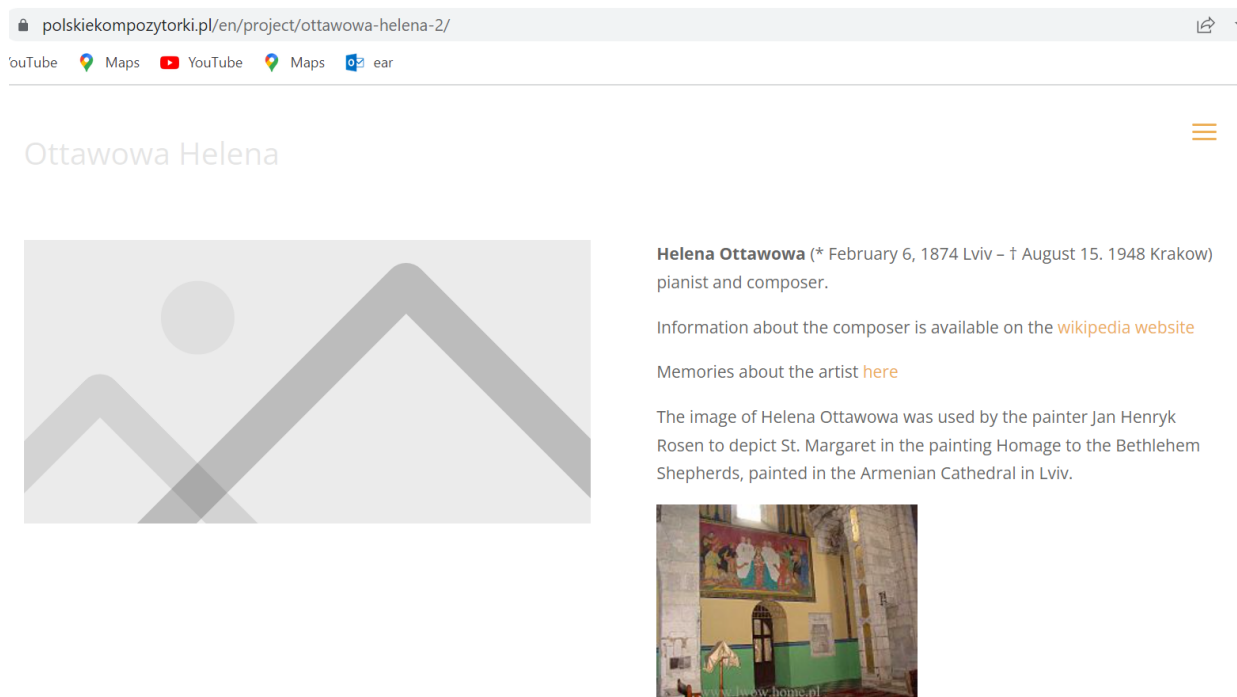
poznajemy osobę po osobie muzyczne osobistości Lwowa, m.in. nauczyciela i mentora Henryka Melcera (zdjęcie: str. 35). Podczas II wojny światowej zajmowała się nauczaniem, a także dawała koncerty **konspiracyjne** – czy to nie absurdalne?? Tak, tak – Chopin był przez HITLEROWCÓW zakazany.

Po wojnie, w 1945 Helena Ottawowa została profesorem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Krakowie, miał już 71 lat.

<<Wizerunek Heleny Ottawowej został wykorzystany przez malarza Jana Henryka Rosena celem przedstawienia św. Małgorzaty na obrazie Hołd pasterzy betlejemskich, namalowanym w katedrze ormiańskiej we Lwowie>>.

Uchwałą Prezydium Krajowej Rady Narodowej została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi na wniosek Ministra Kultury za szczególne zasługi w pracy artystycznej i pedagogicznej – miała już 62 lata.

Poniżej zamieszczono dwa zrzuty z ekranów z zasobów Internetowych, odnoszące się do tychże dwóch ostatnich faktów – oba ciekawe!!!

polskiekompozytorki.pl/en/project/ottawowa-helena-2/

Ottawowa Helena

Helena Ottawowa (* February 6, 1874 Lviv – † August 15, 1948 Krakow) pianist and composer.

Information about the composer is available on the [wikipedia website](#)

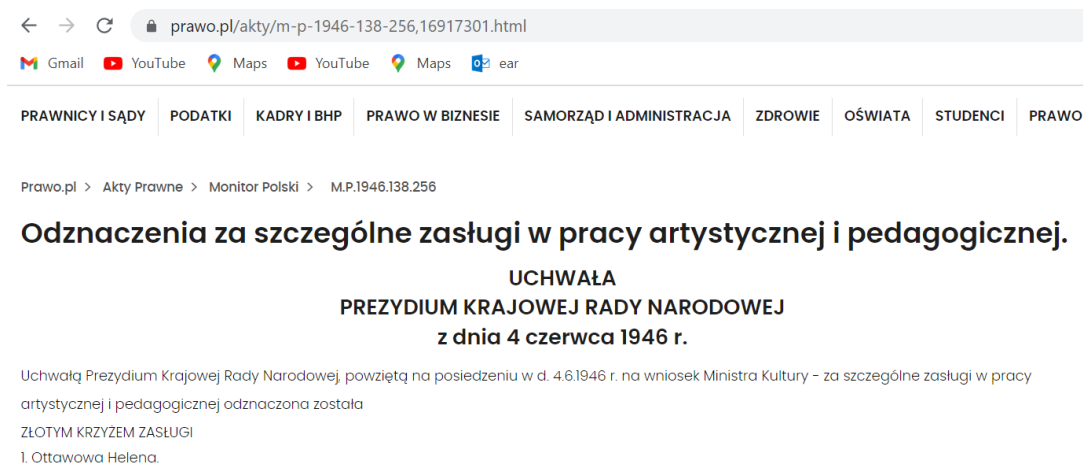
Memories about the artist [here](#)

The image of Helena Ottawowa was used by the painter Jan Henryk Rosen to depict St. Margaret in the painting Homage to the Bethlehem Shepherds, painted in the Armenian Cathedral in Lviv.

Strona „Polskie kompozytorki” – podaje tę informację oraz zamieszczono zdjęcie!!

Jak zwykle podaje się - eseje zachęcają do sięgnięcia po oryginał(y). Bohaterki przeżyły wojnę – co ciekawe, okresowo w Warszawie. Jest jeszcze wiele do doczytania...

To wspaniale, że OSSOLINEUM wydało omawianą książkę, zwłaszcza iż wydawnictwo to powstało we Lwowie i po wojnie musiało przenieść się do Wrocławia. Eseista był we Lwowie dwukrotnie, poniżej zamieszcza kilka zdjęć ze swoich spacerów.

The screenshot shows a web browser window with the URL prawo.pl/akty/m-p-1946-138-256,16917301.html. The page title is "Odnaczenia za szczególne zasługi w pracy artystycznej i pedagogicznej." and the decision is from the "UCHWAŁA PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ z dnia 4 czerwca 1946 r." The recipient is "1. Ottawowa Helena." The text of the decision states that she was awarded the "ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI" for her contributions in artistic and pedagogical work.

To zadziwiające co zdigitalizowano i jest dostępne w zasobach internetowych!!! Archiwum z 1946 roku.

Bohaterka – jak pisze córka – zmarła nagle na zawał serca dnia 16 sierpnia 1948 roku w Krakowie. Pani Helena Ottawowa została pochowana na katolickim cmentarzu Najświętszego Salwatora, gdzie często chodziła i „marzyła”, aby tam kiedyś był Jej grób i tak się stało. Poniżej zamieszczono wyklikaną tzw. klepsydrę z informacjami o pogrzebie.

<<Jej pianistka była, w pewnym sensie, wizerunkiem Jej osobowości... Dominantą Jej muzyki był przede wszystkim liryzm. Bardzo delikatny, dyskretny, nieco staroświecki i jakże wzruszający” - trudno jest opisać muzykę słowami, tych kilka użyła Jej córka. Na youtube nie wyklikano Jej nagrań, mimo iż po wojnie miała występy w radio. Autorka pisze iż (z kolei) jej córka Kazimiera – też objawiała wielki talent muzyczny co bardzo cieszyło Babcie.

Strona 89 – cud – uratowały się, przeżyły II wojnę światową, przez długi czas w Warszawie. Był z nimi też mąż autorki, oboje znali genialnie niemiecki i pracowali jako tłumacze. W ostatnich dniach powstania mieszkali w piwnicy, paliła się lampa karbidowa, Niemcy już mieli wrzucać granaty, ale wyszły z ukrycia, nie zastrzelono ich na miejscu!! Mąż autorki zginął kilka dni wcześniej, ale **jego ciało** autorka znalazła dopiero w kwietniu 1945 roku – cóż za niebywała miłość i jakaś przychylność losu. Jaka determinacja, jak to możliwe po wielu miesiącach!!!! Pisze „pochowałam go na

---

Powązkach”. Niemcy cudem ICH nie zabili, zapędzili do Pruszkowa, po wyzwoleniu obie znalazły się w Krakowie...

Heroina warta poznania, przypomnienia – obie polecane książki ‘trzeba’ przeczytać.

INNE PUBLIKACJE

MUZYKA WE LWOWIE:

CABAJ, Jarosław: Zjazdy międzyzaborowe polskich środowisk naukowych i społeczno-zawodowych w latach 1869-1914. Cz. 2. *Kwartalnik historii nauki i techniki*, 2005, 50.1: 51-78.

https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki-r2005-t50-n1/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki-r2005-t50-n1-s51-78/Kwartalnik_Historii_Nauki_i_Techniki-r2005-t50-n1-s51-78.pdf;

//on-line, do wyklikania przez [scholargoogle.com](https://scholar.google.com)

FINK, Kinga: Szkolnictwo muzyczne we Lwowie w okresie międzywojennym (1918-1939). *Молодь і Ринок*, 2017, 4: 47-52.

https://dspu.edu.ua/biblioteka/wp-content/uploads/2017/09/4_147_2017.pdf#page=48; czasopismo ukraińskie, ale tekst jest po polsku!

PIEKARSKI, Michał: Działalność polskich i ukraińskich wychowanków lwowskiej szkoły muzykologicznej (do 1939 roku). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*, 2010, 47: 73-108.

https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Rozprawy_z_Dziejow_Oswiaty/Rozprawy_z_Dziejow_Oswiaty-r2010-t47/Rozprawy_z_Dziejow_Oswiaty-r2010-t47-s73-108/Rozprawy_z_Dziejow_Oswiaty-r2010-t47-s73-108.pdf;

//37 stron – wielkie opracowanie wybitnego historyka muzyki i muzykologii.

TROCHIMCZYK, Maja. From Mrs. Szymanowska to Mr Poldowski: Careers of Polish Women Composers. *A Romantic Century in Polish Music*, 2009, 1-46.

//odc. nr 146 o Szymanowskiej

PIEKARSKI, Michał, et al. A post-doctorate in musicology: Bronisława Wójcik-Keuprulian and her path to a scientific career. *Acta Poloniae Historica*, 2018, 117: 159-193.

file:///C:/Users/Stan/Downloads/a-post-doctorate-in-musicology-bronis%25c5%2582awa-w%25c3%25b3jck-keuprulian-and-her-path-to-a-scientific-career_Content%20File-PDF.pdf;

//on-line - warto wyklikać

MACHURA, Aleksandra: Jadwiga Szajna-Lewandowska dzieciom. *Kwartalnik Młodych Muzykologów UJ*, 2018, 2 (37), ss. 175-187.

//wspomniana uczennica Maestry

BOENKE, H. Alais: *Flute music by women composers: an annotated catalog*. ABC-CLIO, 1988.

SIERADZ, Małgorzata, et al. Michał Piekarski: "Przerwany kontrapunkt. Adolf Chybiński i początki polskiej muzykologii we Lwowie 1912–1944", Warszawa 2017. *Muzyka*, 2019, 64.2: 141-153.

PIEKARSKI, Michał: Uniwersytet a muzyka. Droga do powołania we Lwowie Zakładu Muzykologii. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*, 2014, 51: 99-124.

LEBIEDZIEWICZ, Paweł, et al. Wybrane aspekty działalności **Galicjijskiego Towarzystwa Muzycznego** we Lwowie. *Kwartalnik Młodych Muzykologów UJ*, 2022, 03 (54): 5-18.

DOMAGAŁA, Jarosław. Statystyka szkolnictwa muzycznego w Polsce w okresie międzywojennym. *Konteksty*, 2020, 7.1 (11): 79-120.

MACHURA, Aleksandra. Jadwiga Szajna-Lewandowska dzieciom. *Kwartalnik Młodych Muzykologów UJ*, 2018, 2 (37): 175-187.

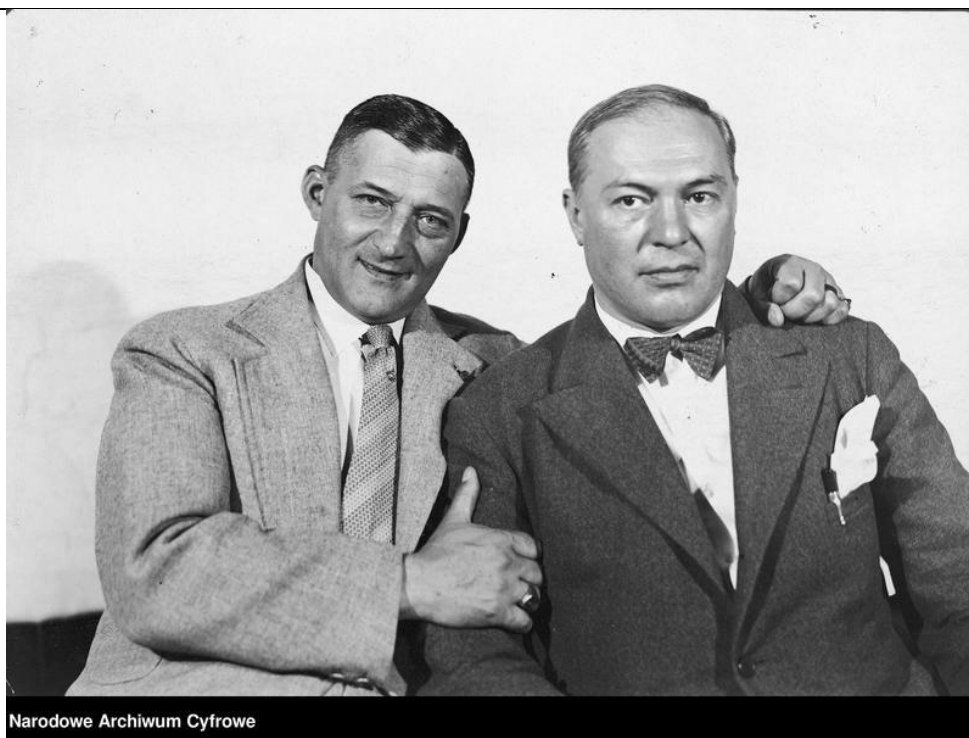
ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

Artyści Lwowscy – dziś nieznani – z zasobów NAC (nie ma ich w książce)

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Saba Griffłówna - śpiewaczka. Fotografia portretowa.
Atelier Fotograficzne i Portretowe "Venus", Lwów
<http://janek.czarnieckiego.pl/artysta/saba-griffłowna/>; **nikłe informacje.**

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Nowi dyrektorzy Teatru Wielkiego we Lwowie.
Siedzą od lewej: Zygmunt Zaleski i Stanisław Czapelski. W Jej czasach.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Dyrekcja opery we LWOWIE. Widocznymi: przewodniczący Towarzystwa Przyjaciół Muzyki i Opery we Lwowie oraz dyrektor administracyjny Opery Lwowskiej prof. Franciszek Groer (1), dyrektor Opery Lwowskiej Adam Dołżycki (2), sekretarz generalny Towarzystwa Przyjaciół Muzyki i Opery we Lwowie prof. Majerski (3), reżyser Utchanow (4), administrator opery Janusz Leszczyński (5).

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Śpiewak Adam Didur (w środku) w towarzystwie śpiewaczki Wiktorii Calmy.
https://pl.wikipedia.org/wiki/Vittoria_Calma;
W latach 1945-1947 była solistką Opery Śląskiej. Adam Didur też był gwiazdą w BYTOMIU.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

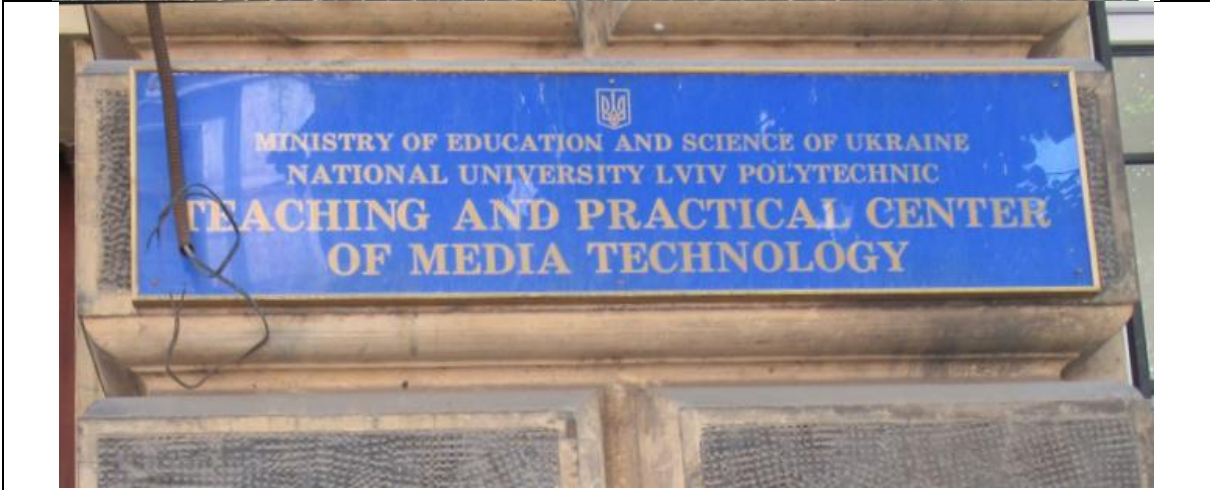
Maria Krzywiec, śpiewaczka. Fotografia portretowa.
Słynne Photo-Studio DORYS Lwów!!

https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Krzywiec; po wojnie pedagog w Gdańsku i Szczecinie.

LWÓW - kilka lat temu w sierpniu, tuż obok IBIS-u gdzie mieszkał eseista

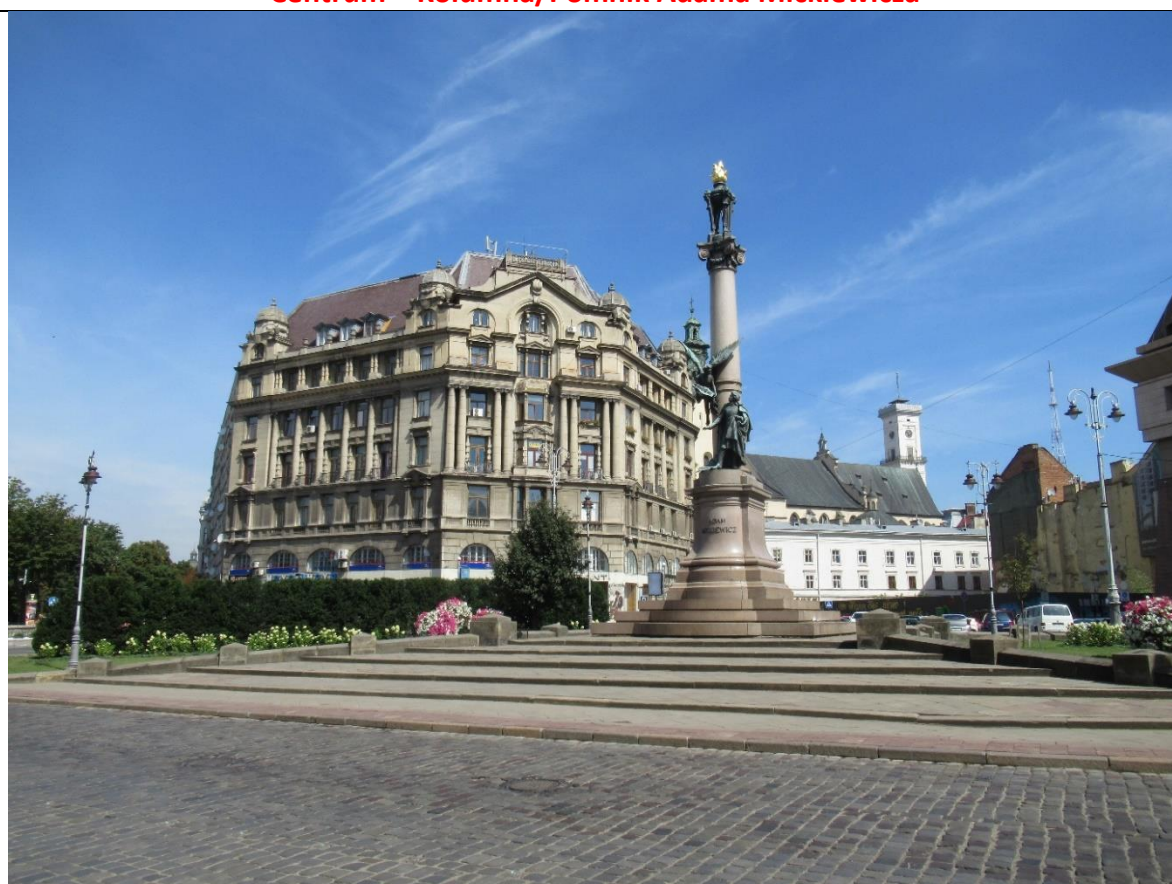

Centrum – Kolumna/Pomnik Adama Mickiewicza

OSSOLINEUM (dawny budynek) - STĄD znane logo tego wydawnictwa

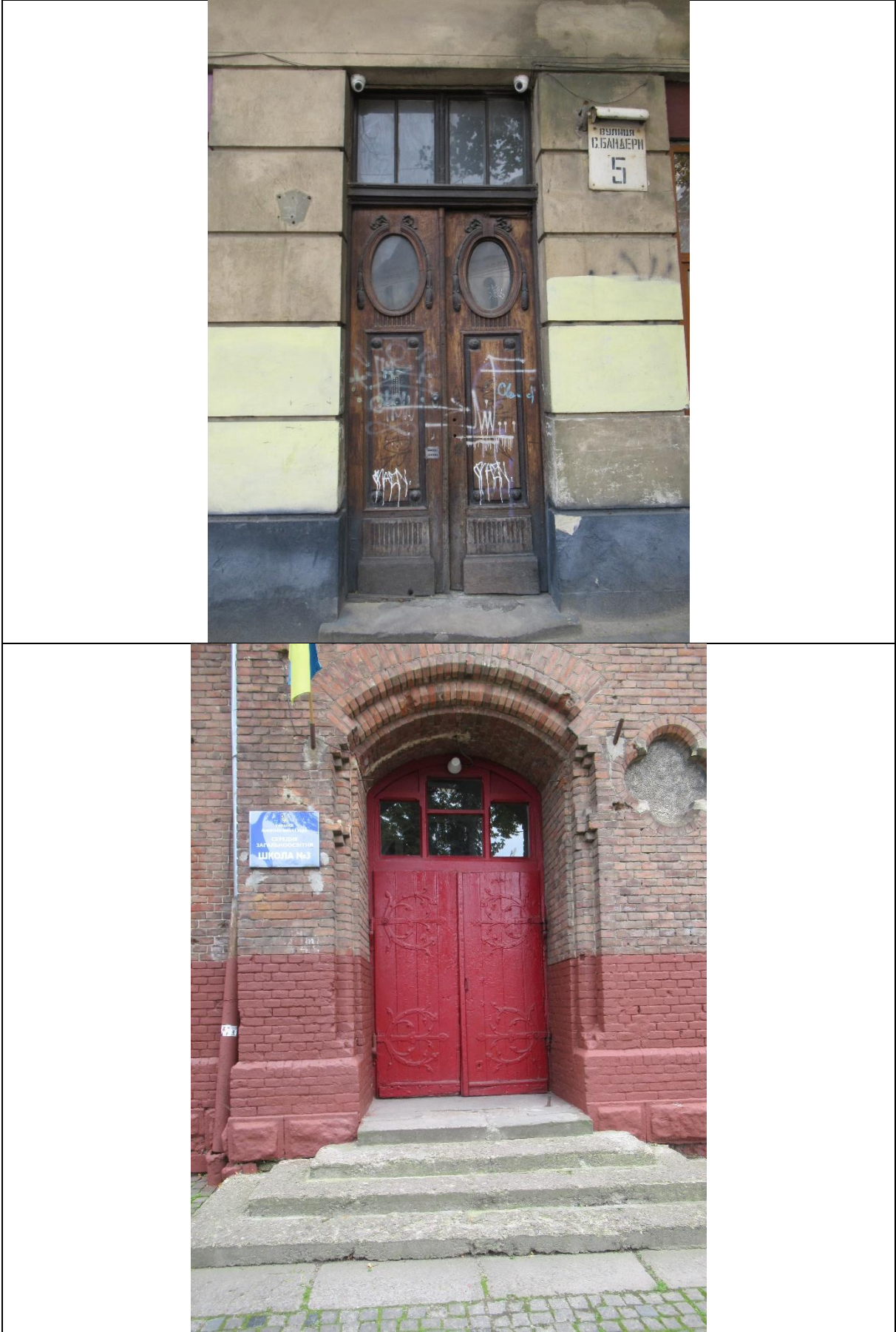

Domy na drodze do Politechniki Lwowskiej

POLITECHNIKA LWOWSKA

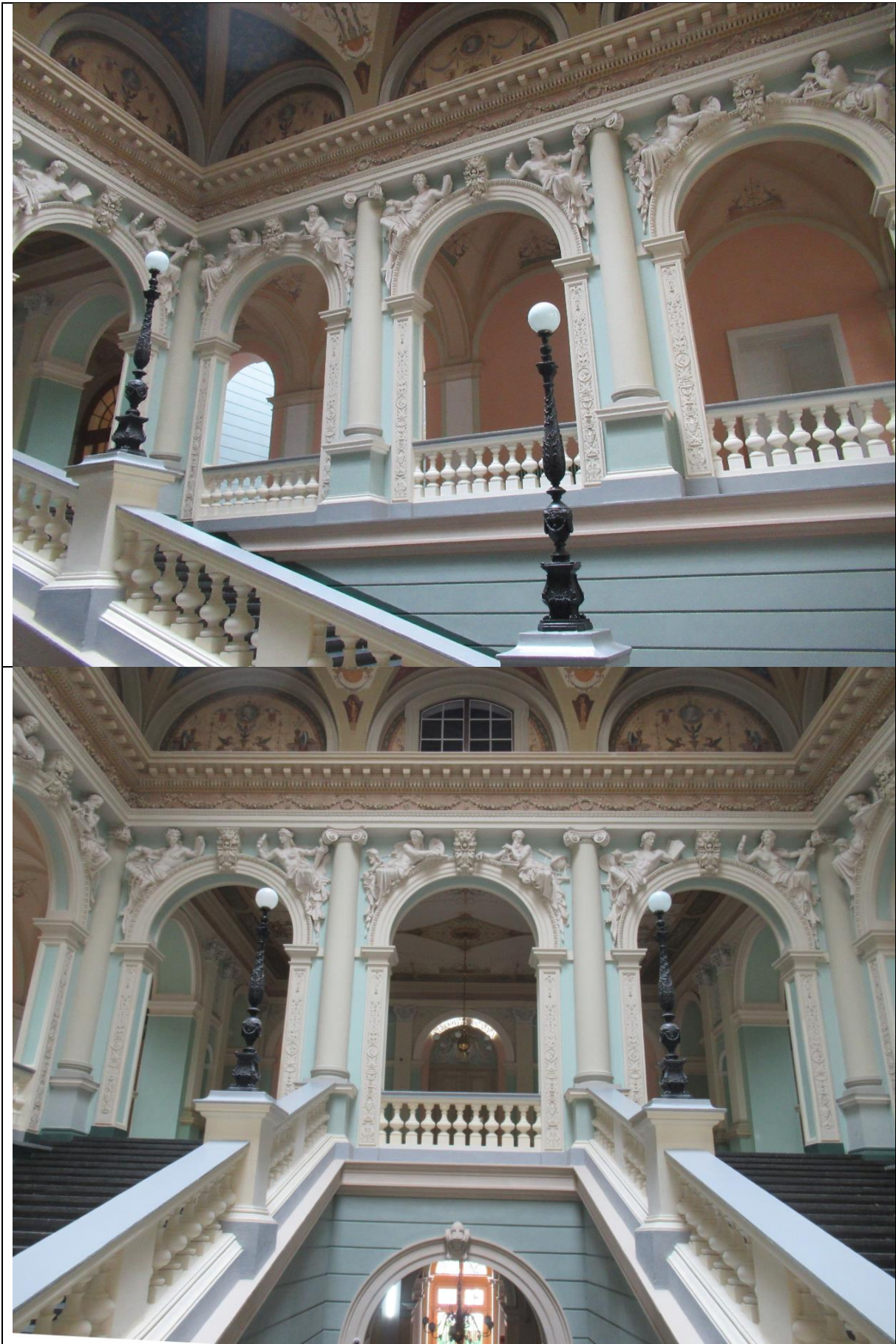

Helena Ottawowa

UNIwersytet Lwowski – kiedyś im. Jana Kazimierza (Wazy)

OPERA

OPERA JEST im. SALOMEI KRYSZELNICKIEJ – słynnej gwiazdy operowej (będzie odcinek serii)

Helena Ottawowa

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Archiwalne zdjęcia
dzisiejszej opery we Lwowie

Helena Ottawowa

RATUSZ WE LWOWIE

Koncesyjonowana
Szkoła =
muzyczna

|| ||

Heleny Ottawowej
 Lwów, ulica Teatralna l. 16.

„koncesjonowana”

PAŃSTWOWA FILHARMONIA W KRAKOWIE
 DYREKTOR: PROF. JAN MARŁAKIEWICZ

Kraków, niedziela 26 maja 1946 r. godz. 11.30

Pod patronatem
 Komitetu Obchodów 50-lecia pracy artystycznej

HELENY OTTAWOWEJ
KONCERT JUBILEUSZOWY

Solistka: HELENA OTTAWOWA (fortepian)
 Dyrygent: ANATOL ZARUBIN
Dyrygent Państwowej Filharmonii w Katowicach

PROGRAM:

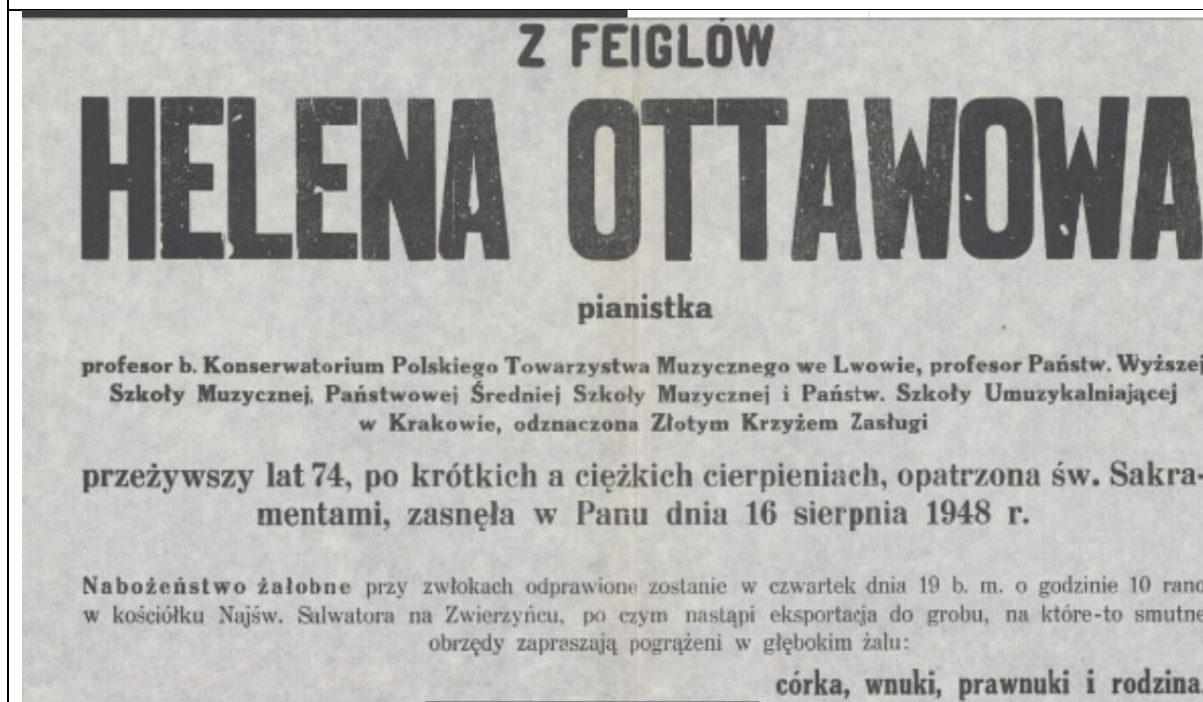
L. W. A. Mozart: Uwertura do op. „Don Juan”
 J. L. v. Beethoven: Koncert fortepianowy czwarty
in E-flat major, Op. 59
 in G major
 in F major - third
 J. G. Franck: Wariacje symfoniczne na fortepian i orkiestrę

Program 50-lecie po numerze 146

Już w KRAKOWIE

<https://polona.pl/item/z-feiglow-helena-ottawowa-pianistka-zasnela-w-panu-dnia-16-sierpnia-1948-r,MTMwNTEwMTMw/0/#info:metadata>; z zasobów portalu POLONA.

NIEDZIELA 26 MAJA 1946 R. • GODZ. 11⁰⁰ • SALA KINOTEATRU „ŚWIT” • UL. STRASZESKIEGO 18

PAŃSTWOWA FILHARMONIA W KRAKOWIE
POD PROTEKTORATEM KOMITETU JUBILEUSZOWEGO
Z WOJEWODĄ KRAKOWSKIM NA CZELE

KONCERT JUBILEUSZOWY
DLA UCZCZENIA 50-LECIA PRACY ARTYSTYCZNEJ

HELENY

OTTAWOWEJ
Z UDZIAŁEM JUBILATKI JAKO SOLISTKI

WOLFGANG AMADEUSZ MOZART: UWERTURA DO OP. „DON JUAN” • LUDWIK VAN BEETHOVEN:
KONCERT FORTEPIANOWY C-MOLL • CESAR FRANCK: WARSZCZĄTKA SYMFONICZNE

ANATOL ZARUBIN
DIREKTOR PAŃSTWOWEJ FILHARMONII W KATOWICACH

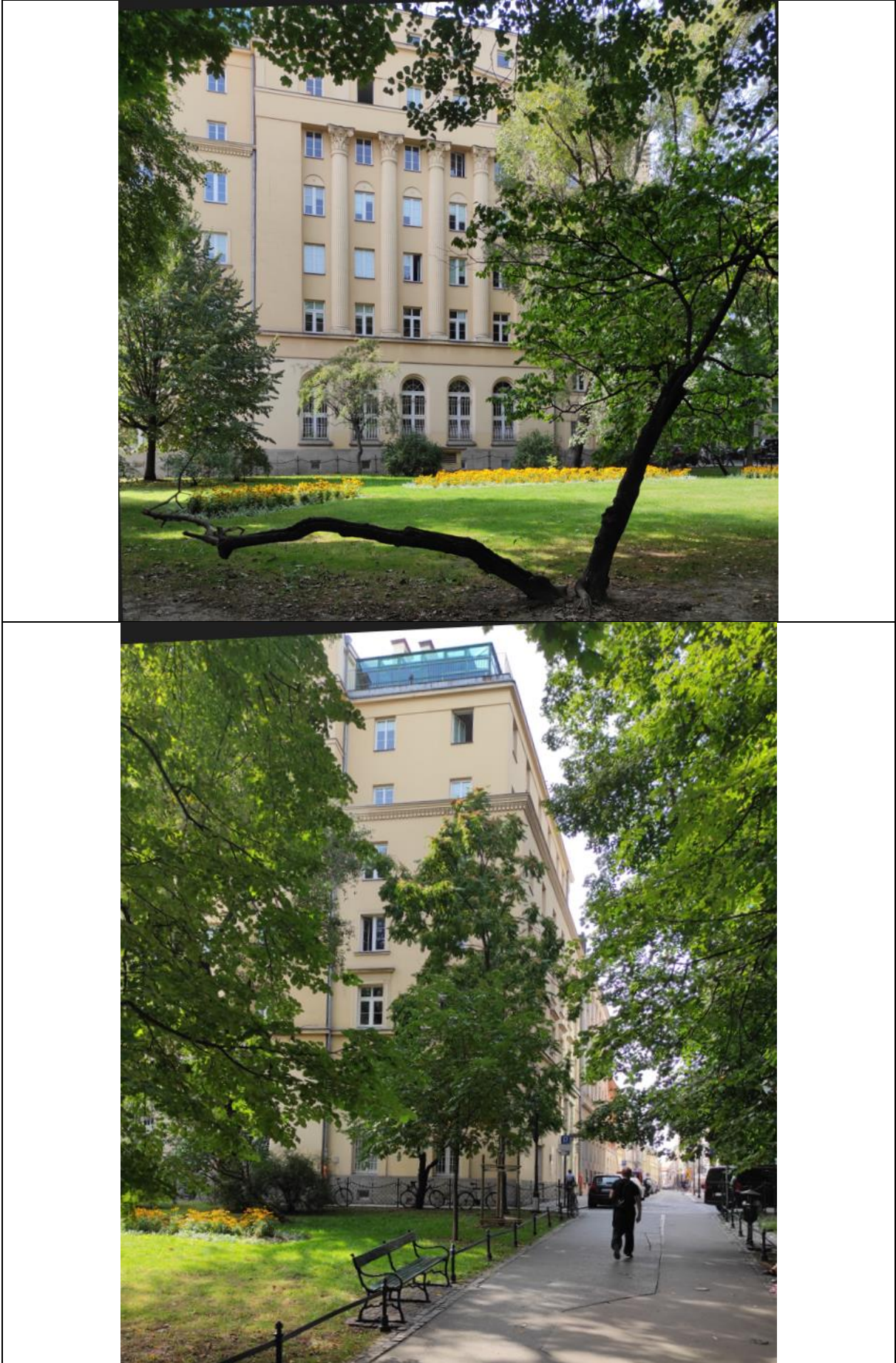
BILETY OD 20 DO 50 SZYBKO W BIERZE FILHARMONII, UL. ZWIERZYŃSKA 1 B. PIĘTRO, POKÓJ NR. 18
ORAZ W BIERZE „ORNIS”, RYNEK ŚL. 41 W DZIEŃ KONCERTU PRZY KASIE KINOTEATRU „ŚWIT” DO GODZINY 18-TEJ

50 lecie pracy artystycznej
naszej HEROINY

Akademia Muzyczna w Krakowie, Źródło – Wikipedia; poniżej zdjęcia eseisty

Helena Ottawowa

Nie podano roku, ale zapewne przed wojną, we Lwowie.

AGENCJA KONCERTOWA TOW. MUZYCZNEGO
W PIĄTEK DNIA 20 LUTEGO b. r.
W SALI KONCERTOWEJ TOW. MUZYCZNEJ.

II-gi KONCERT
WACŁAW
KOCHAŃSKI
SKRZYPEK

WACŁAW
KOCHAŃSKI
SKRZYPEK

I. **Bach:** Ciaconna (skrzypce solo)

II. **5 utworów starofrancuskiej muzyki:**

- 1) **Couperin:** (1630-1665) Chanson Louis XIII et Pavane
- 2) **Rameau:** (1683-1764) Gavotte
- 3) **Francoeur:** (1698-1787) Sicilienne et Rigaudon
- 4) **Gossec:** (1733-1829) Tambourin
- 5) **Milandre:** (1770) Menuett

III. **Reger:** Adagio (Fis-moll) skrzypce solo
Bach: Preludio (E-dur)

VI. **Czajkowski:** Berceuse
Sinding: „Ptaszek w gaju“

V. **Muzyka polska:**

- 1) **Szymanowski:** Romance
- 2) **Różycki:** Nocturne
- 3) **Chopin (W. Kochański):** Valse (Des-dur)
- 4) **Wieniawski:** Polonez D-dur
Koncert D-moll: a) Romanza b) A la Zingara.

Przy fortepianie: HELENA OTTAWOWA

FORTIPIAN KONCERTOWY BÖSENDORFERA Z „DOMU SZOPENA“.

Pomnik Diany we Lwowie

Zdjęcia wykonał Stan Zawiślak (eseista) oraz zasoby portalu POLONA.

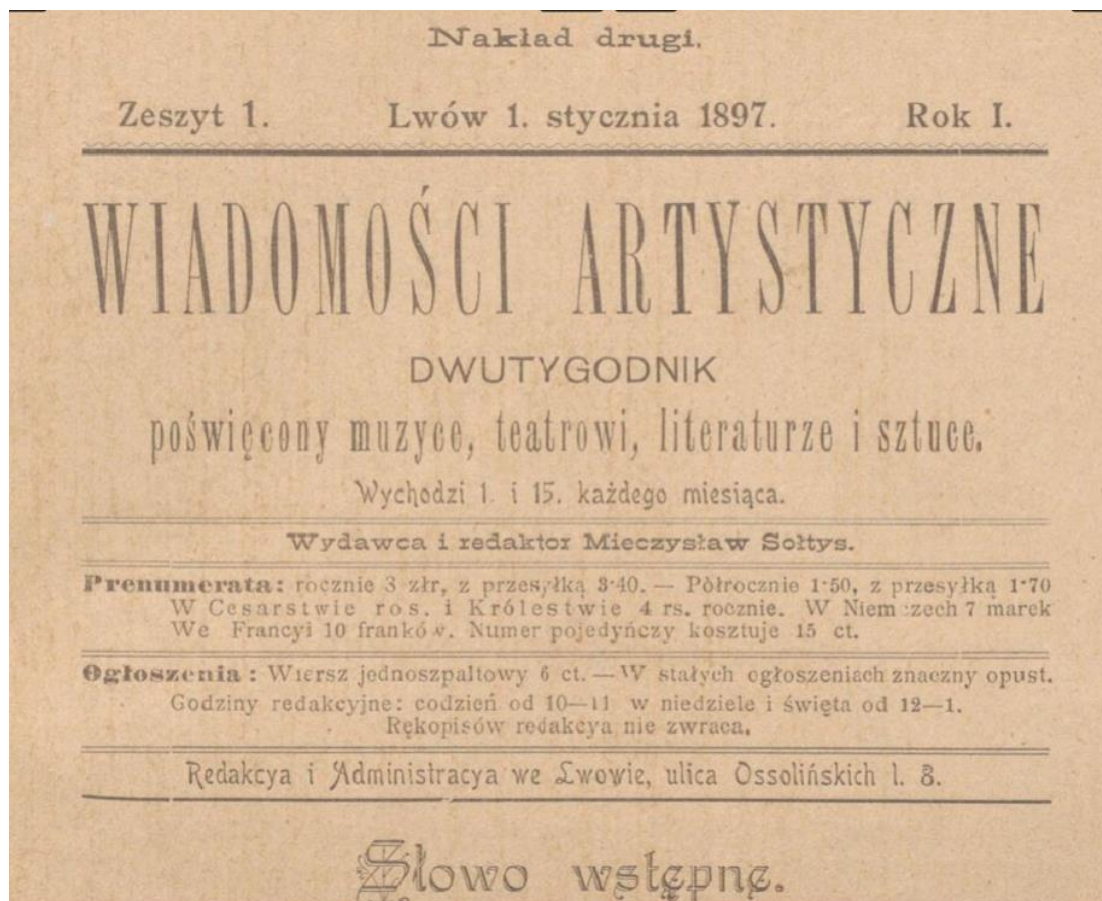
DODATEK nr 1

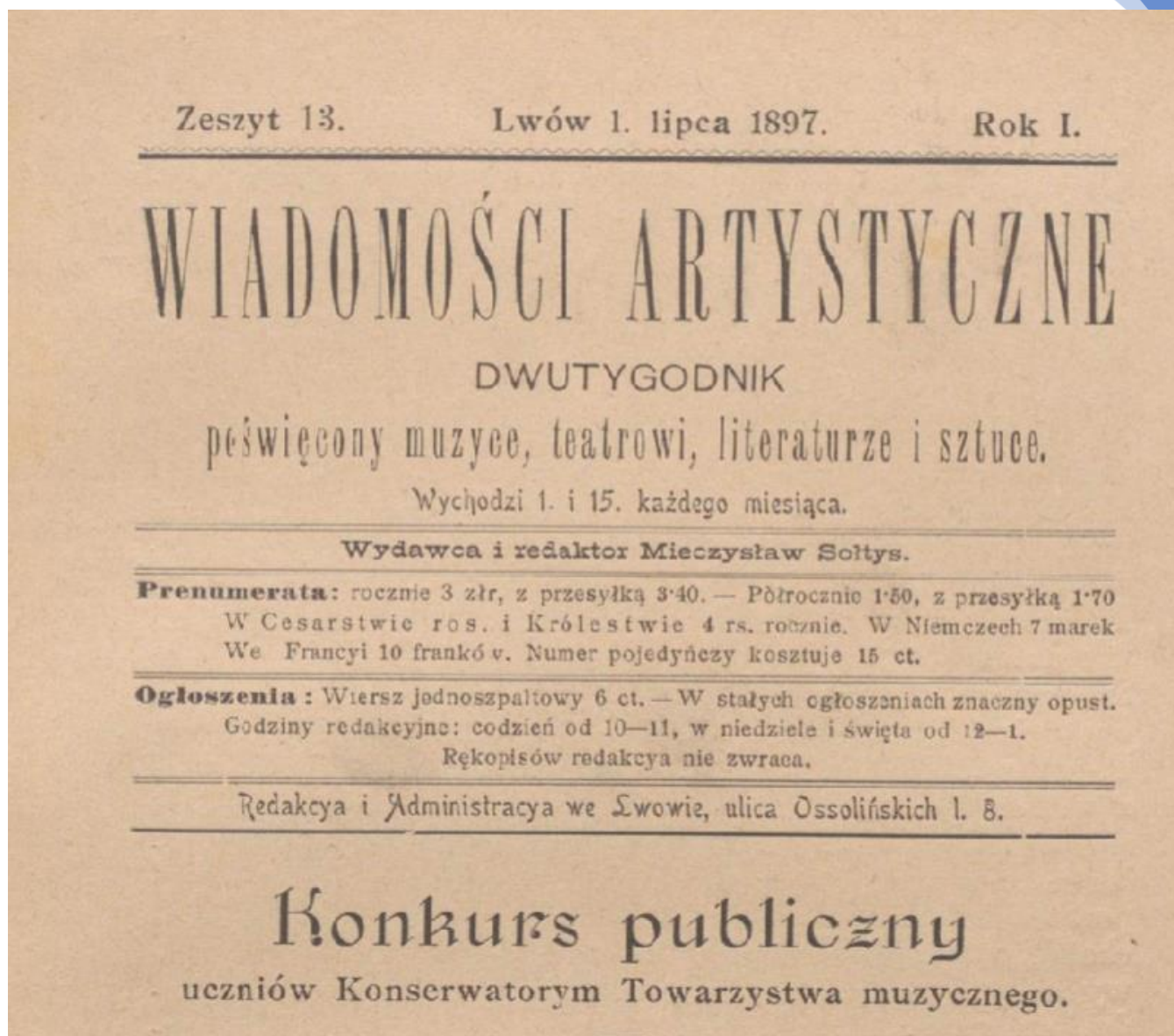
CYTAT ze strony: https://pl.wikipedia.org/wiki/Galicyjskie_Towarzystwo_Muzyczne;

Galicyjskie Towarzystwo Muzyczne – galicyjska instytucja muzyczna we Lwowie, założona w 1838 roku.

Za jedną z instytucji działających u zarania Akademii uważa się Galicyjskie Towarzystwo Muzyczne, od założenia w 1838 do roku 1848 używające niemieckiej nazwy – *Gesellschaft zur Beförderung der Musik in Galizien*, a od 1848 do odzyskania przez Polskę niepodległości **Galicyjskie Towarzystwo Muzyczne we Lwowie**. Towarzystwo od 1870 była finansowane przez założone w tym roku konserwatorium. W latach 1858–1887 na czele Towarzystwa, a zarazem konserwatorium, stał Karol Mikuli (uczeń Chopina), który był jednocześnie inicjatorem powołania Towarzystwa. Długoletnim dyrektorem konserwatorium był **Mieczysław Sołtys** (1899–1929), a po nim jego syn Adam (1929–1939); za jego czasów chór lwowskiej szkoły uważany był za najlepszy w Polsce. Prezesami (dyrektorami) Towarzystwa byli także m.in. hrabia Filip Zaleski (w latach 1880–1883) i książę Andrzej Lubomirski (od 1897 r.), a profesorami m.in. Tadeusz Majerski, Ludomir Różycki i Józef Koffler.

Od 1906 siedziba Galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego znajdowała się przy ul. Chorążczyzny 7, w secesyjnym budynku z wielką salą koncertową, wzniesionym według projektu Władysława Sadłowskiego, obecna siedziba Filharmonii Lwowskiej; ul. Czajkowskiego.

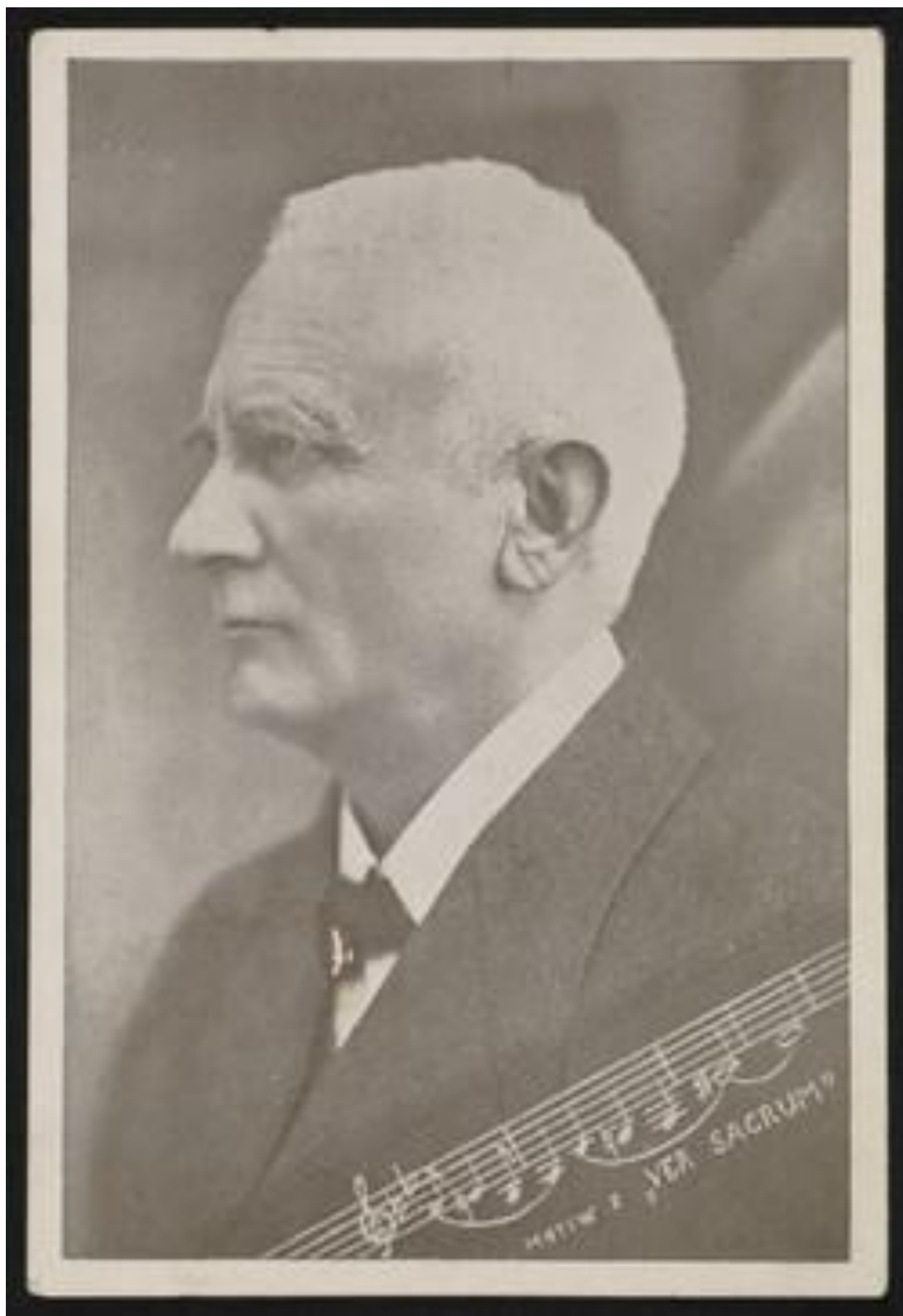
Ciekawostka Redakcja miała siedzibę na ul. Ossolińskich we Lwowie.

Polskie Towarzystwo Muzyczne we Lwowie (nazwa używana w latach 1918–1939) w listopadzie 1919 r., w pierwszą rocznicę walk w obronie Lwowa, zorganizowało pierwszy koncert poświęcony Orłętom Lwowskim, któremu przewodniczył **Mieczysław Sołtys** – redaktor i wydawca WIADOMOŚCI ARTYSTYCZNYCH.

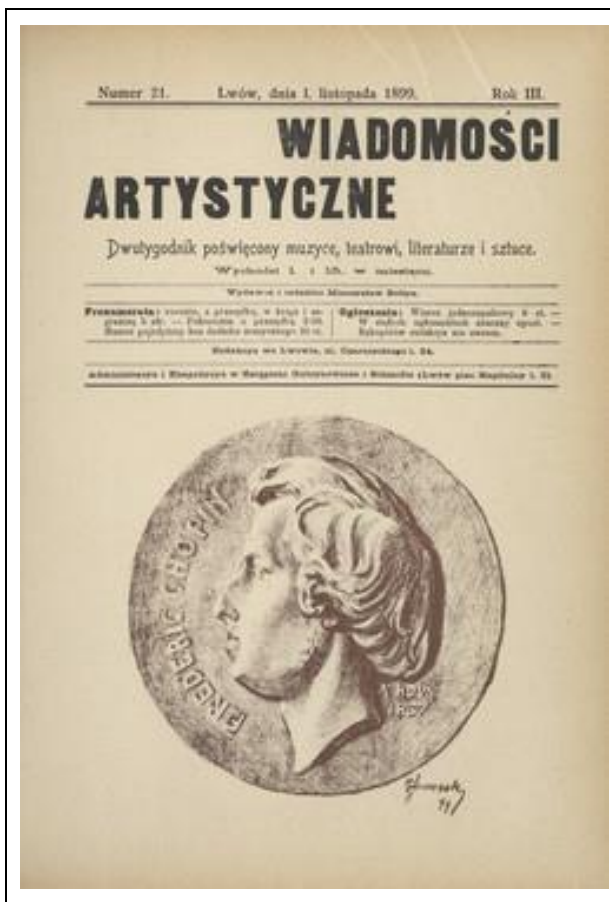
[https://polona.pl/sets?availableOnline=true&searchCategory=objectSets&advancedSearch=eyJpbnRleGVzIjpbeyJpZCI6IjNhOGY3YjlyLTAxY2QtNGE3ZS04MjEwLTQwZGMwY2NiYTdjNCiSlnF1ZXJ5IjoiU2%2FFgnR5cywgTWIiY3p5c8WCYXcifV0slmRhdGVSYW5nZXMiOltLCkjb2N1bWVu dFR5cGUiOm51bGwslmRhdGVSYW5nZUZpbHRlcklkjoiYTViZjdlMDktOTNkYi00MTM3LWJkZW UtNmQyYTE3ZGU4ZTIln0%3D&searchLike=;](https://polona.pl/sets?availableOnline=true&searchCategory=objectSets&advancedSearch=eyJpbnRleGVzIjpbeyJpZCI6IjNhOGY3YjlyLTAxY2QtNGE3ZS04MjEwLTQwZGMwY2NiYTdjNCiSlnF1ZXJ5IjoiU2%2FFgnR5cywgTWIiY3p5c8WCYXcifV0slmRhdGVSYW5nZXMiOltLCkjb2N1bWVu dFR5cGUiOm51bGwslmRhdGVSYW5nZUZpbHRlcklkjoiYTViZjdlMDktOTNkYi00MTM3LWJkZW UtNmQyYTE3ZGU4ZTIln0%3D&searchLike=)

Warto kliknąć na portal POLONA – wiele archiwalnych numerów tego dwutygodnika.

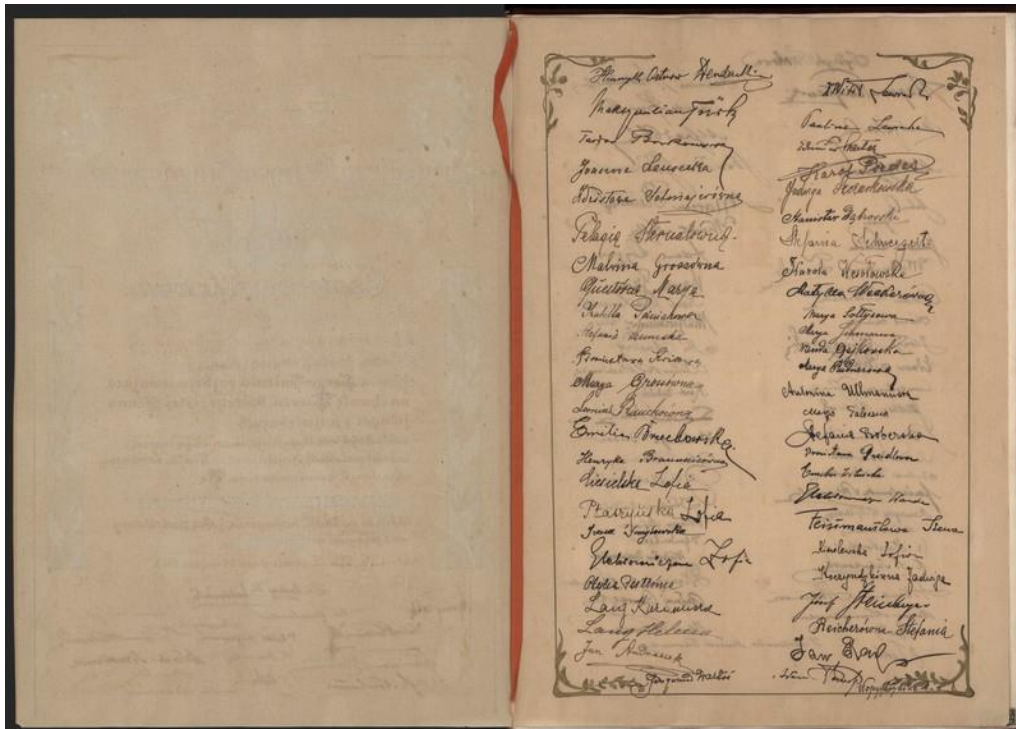

Mieczysław Sołtys

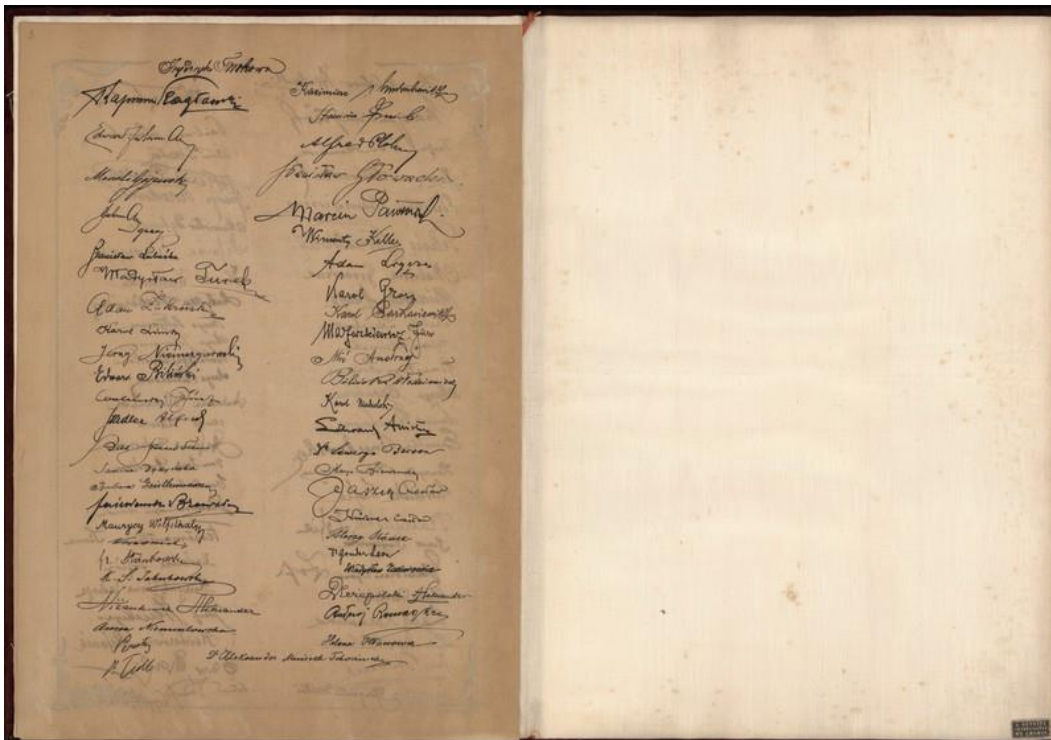

Archiwum Akt Nowych

Galicyskie Towarzystwo Muzyczne we Lwowie Ignacemu Janowi Paderewskiemu - Dyplom Członka Honorowego w 1913 roku.

Archiwum Akt Nowych